

osnovne pojme poševne in pravokotne projekcije. Matek vsled bolezni ni mogel več sam svojih knjig preurediti. Snovi, zbrane v eni knjigi za višje razrede (V.—VIII. razred), ni bilo težko ločiti v dve knjigi. Izpopolnjenje knjig pa sta prevzela profesorja Jakob Zupančič (na c. kr. realki v Gorici) in Josip Mazi (na c. kr. realki v Ljubljani). Zupančičevo delo je predvsem: verjetnostni in zavarovalni račun (po največ v izdaji aritmetike za realke), sferična trigonometrija (v izdaji za realke) in zgodovinski dodatki v aritmetikah in geometrijah. Mazijevo delo pa so: „Osnovni pojmi poševne in pravokotne projekcije“ v geometriji za IV. in V. razred. Oba pisatelja sta se umela Matku tako prilagoditi, da enotnost knjige pri tem naglem sodelovanju ni trpela. Manj enotno je razpreden pojem funkcije, kar je samo ob sebi umevno, ker se je moral ta odstavek v knjigo sprejeti, ni pa bilo mogoče več snovi povsod temu pojmovanju prilagoditi.

Novi izrazi, ki jih doslej nismo potrebovali, so skrbno izbrani. Udomačili se bodo prav kmalu; učitelji pa bodo sami v praksi pogodili najboljše. V ušesih nam pač zvone še tujke in tako se v začetku branimo izrazov, kakor samice (unije), postopice (progresije) i. t. d.

Zunanja oprema knjig je prav lična in zasluži založništvo (Kat. tiskarna) popolno priznanje. Lep, razločen tisk, jasne slike. Posebno mi ugajajo s skrbno vnemo napravljene Mazijeve risbe.

Jos. Reisner.

Jos. Mazi: Geometrijski nazorni nauk za I. razred srednjih šol. 45 slik. V Ljubljani 1909. Založila Kat. bukvarna. V. 8°. 32 str.

Na gimnazijah je po novem učnem načrtu posvetiti geometriji večjo pozornost in važnost nego doslej; v tem oziru se gimnazije nekoliko bližajo realkam. Posebno na nižji stopnji je gledati na to, da se deček ne uči geometrije na šolski tabli, temveč na predmetih, na modelih. Mazi ni spisal svojih del šele po navodilih učnega načrta; povsod je videti, da je odličen zastopnik onih stremljenj, ki so novi učni načrt rodila. Zato je tudi knjiga pisana tako, da mora biti učencu ne samo pripomoček za ponavljanje, ampak da jo lahko začetnik brez težave s pridom čita in se uči opazovati, sklepati in sklepe uporabljati. Spretna uporaba risalnih orodij je važen pogoj za napredek v učenju. Občudovati naravnost je spretnost Mazijevo, kako zna v drobni knjižici podati vse to učencu jasno in umljivo. Besedilo pojasnjuje tako dobre slike, da lahko nadomeščajo modele. Mazijevo delo se more kosati z vsemi matematičnimi knjigami, s katerimi so Nemci v novejšem času preplavili svoje srednje šole.

Če vpoštevamo, da so bile Močnikove knjige desetletja sploh edine v Avstriji, da so na veliko zavodih dolgo let rabili Hočevarjevo geometrijo in da piše Nemcem sedaj najmodernejše matematične učne knjige Ljubljančan Suppantschitsch in da imamo sedaj izvirne šolske knjige Matkove in Mazijeve, smemo pač ponosni biti na slovenske pisatelje — matematike.

Jos. Reisner.

Dr. Leop. Poljanec: Mineralogija in geologija za velike gimnazije. Založila in natisnila Družba sv. Mohorja v Celovcu. 1909. V. 8°, 114 str., 115 slik in geološki zemljevid avstro-ogrske monarhije. Cena K 2·80.

Poljančevo knjigo smemo upravičeno uvrstiti med priznane Erjavčeve in Paulinove prirodopisne šolske knjige, s katerimi ima skupno to prednost, da se ozira pri razlagi vedno na domačo zemljo. Pisatelj popelje učenca na podlagi splošnih znanstvenih podatkov od Pohorja, edinega pragorja na slovenskem ozemlju, preko Kamniških planin in Karavank tja do triglavskih ledenikov in snežišč, se